

УДК 159.9.316.6

Ушакова Ірина Михайлівна, к. психол. н., доцент, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ У ВІЙСЬКОВИХ КОЛЕКТИВАХ

Конфлікт, як вважають психологи, - це зіткнення несумісних, протилежно спрямованих тенденцій у міжособистісних або міжгрупових стосунках.

Конфлікти у військових колективах, як правило, можуть бути спровоковані цілим комплексом причин, серед яких виділяють об'єктивні і суб'єктивні. Розгляд об'єктивних причин конфліктів вказує як на найбільш вірогідні:

- Недостатню забезпеченість підрозділу всім необхідним для нормальної життєдіяльності і виконання бойових завдань.
- Порушення соціальної справедливості при розподілі матеріальних і духовних благ.
- Слабку розробленість правових шляхів вирішення міжособистісних суперечностей, що виникають у взаємовідносинах військовослужбовців.
- Складність і динамічність військової діяльності.
- Невідповідність нормативного (закріпленого статутом) характеру відносин військовослужбовців того типу відносин, які виникають в процесі службової діяльності.
- Складність соціальної і професійної адаптації командирів до своїх посадових статусів.

Серед суб'єктивних причин виникнення конфліктів виділяють управлінські та психологічні. До управлінських причин відносять:

- Прийняття необґрунтованих або помилкових рішень командирами;

- Зайву опіку старшими начальниками молодших у виконанні останніми своїх посадових обов'язків;

- Приблизну рівність начальників і підлеглих (наприклад, «офіцер-прапорщик», «сержант-солдат»);

- Недостатню професійну підготовку деяких військовослужбовців.

Як психологічні причини можна назвати:

- Нестатутні відносини;

- Недостатність культури спілкування, прояви грубості, нетактовності, інтолерантності;

- Прагнення командира затвердити свій авторитет за будь-яку ціну;

- Упереджене ставлення начальника до підлеглих;

- Складні взаємини між військовослужбовцями;

- Завищену самооцінку командира або окремих військовослужбовців;

- Прагнення стати лідером в колективі будь-якими шляхами;

- Негативізм в поведінці;

- Підвищену агресивність і дратівливість;

- Емоційну нестійкість, зайву тривогу, низьку самоповагу.

Аналізуючи причини виникнення конфліктних ситуацій в колективі, командир (начальник) може правильно організувати свою діяльність з профілактики конфліктних відносин, а також з їх вирішення.